

ПОЗИЦИЯ
ОТНОСНО ПЕРСПЕКТИВИТЕ И УСЛОВИЯТА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА СВОБОДНИЯ
РЕСУРС В РАДИОЧЕСТОТЕН ОБХВАТ 700 MHz

I. Въведение

С Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията) е определила своите основни цели, механизми и подходи за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди. Сред тях са осигуряване на ефективно ползване на радиочестотния спектър и създаване на условия за развитие на конкурентен съобщителен сектор и увеличаване на социалните и икономическите ползи, произтичащи от ползването на честотния ресурс.

В Становището¹ си Групата по политика в областта на радиочестотния спектър (RSPG) определя обхвата 700 MHz, 3.6 GHz и 26 GHz като първоначални за въвеждане на 5G в Европа.

С приетите от КРС Технически изисквания за работа на наземни мрежи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги² са осигурени условия за хармонизирано ползване на радиочестотния спектър в обхвата 700 MHz, 3.6 GHz и 26 GHz. Това дава възможност честотният ресурс да се използва за различни технологии с достатъчна гъвкавост за предоставяне на настоящите и бъдещите безжични широколентови услуги, включително и тези, базирани на 5G мрежи.

В контекста на осигуряване на условия за въвеждане на 5G мрежи и с цел насърчаване на инвестициите в инфраструктура и стимулиране на иновациите, КРС предприе действия за намаляване на таксите за предоставяне и ползване на радиочестотен спектър в технологично неутралните обхвати. Оптимизирането на таксите за радиочестотен спектър, е важно условие за повече инвестиции в сектора на мобилните комуникации, чрез което ще се даде възможност на предприятията да ползват по-широки честотни ленти и да изграждат мрежи с по-голям капацитет за предоставяне на високоскоростни широколентови услуги с по-добро качество за задоволяване на потребностите на потребителите. Към настоящия момент с Постановление на Министерския съвет № 54 от 27.03.2020 г. е прието изменението и допълнението на Тарифата за таксите, които се събират от КРС по Закона за електронните съобщения, като влиза в сила от 1 януари 2021 г., с изключение на текстовете за таксите, относими към обхват 700 MHz, които влизат в сила от деня на обнародването на постановлението в Държавен вестник (бр. 30 от 31.03.2020 г.).

Със свое решение № 887/06.12.2018 г. Министерският съвет прие Национална пътна карта за изпълнение на задълженията на Република България по Решение (ЕС) 2017/899³, в която са определени дейностите и задачите, които трябва да се извършат с цел осигуряване на спектър за мобилни широколентови мрежи в обхват 700 MHz (Национална пътна карта).

Съгласно чл. 1 от Решение (ЕС) 2017/899, най-късно към 30 юни 2020 г. държавите членки трябва да разрешат използването на радиочестотната лента 694-790 MHz (обхват 700 MHz) за наземни системи, позволяващи предоставяне на безжични широколентови електронни съобщителни услуги. В стремежа си за изпълнението на заложените цели и в отговор на нарастващото търсене на нови качествени услуги, както и с оглед спазване на принципите на прозрачност, публичност и консултативност, залегнали в разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС), КРС поставя на обществено обсъждане въпроси от обществена значимост за развитие на електронните съобщения в обхват 700 MHz.

II. Разпределение на радиочестотен обхват 700 MHz.

¹ Strategic roadmap towards 5G for Europe - Opinion on spectrum related aspects for next-generation wireless systems (5G) (Стратегическа пътна карта към 5G за Европа - Становище относно аспекти, свързани с радиочестотния спектър за следващо поколение безжични системи (5G))

² https://crc.bg/files/TI-Neutralni_700_3600_26_5G_izmenenie_dopalenie_za%20publikuvane.pdf

³ РЕШЕНИЕ (ЕС) 2017/899 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 май 2017 година за използването на радиочестотната лента 470—790 MHz в Съюза

Съгласно Национална пътна карта честотен ресурс от 2x20 MHz от обхват 700 MHz може да се ползва за мобилни мрежи след 31.05.2020 г. Това са радиочестотни ленти 703-723 MHz и 758-778 MHz, определени за използване в режим FDD. Размерът на един блок е кратен на 5 MHz.

Разпределението на радиочестотния ресурс в обхват 700 MHz след 31.05.2020 г. е показано на фиг. 1.

700 MHz (694-790 MHz)													
694-698	698-703	703-708	708-713	713-718	718-723	723-726	726-753	753-758	758-763	763-768	768-773	773-778	778-791
Защитна лента	PPDR	5 MHz	5 MHz	5 MHz	5 MHz		Зает	PPDR	5 MHz	5 MHz	5 MHz	5 MHz	Зает
4 MHz	5 MHz	20 MHz (FDD), 4 блока по 5 MHz					3 MHz	27 MHz	5 MHz	20 MHz (FDD), 4 блока по 5 MHz			

Фигура 1

III. Варианти на броя на разрешенията, които могат да бъдат издадени

Отчитайки добрите характеристики на разпространение на вълните в обхват 700 MHz, радиочестотният спектър в този обхват е подходящ за осигуряване на национално покритие, включително в слабо населени и отдалечени райони на страната.

С цел насърчаване на конкуренцията и стимулиране развитието на мобилния пазар радиочестотният спектър следва да се предостави на повече от едно предприятие. Отчитайки изложеното КРС счита, че с цел ефективно и ефикасно използване на радиочестотния спектър, възможните варианти за разпределение на честотния спектър в обхват 700 MHz са на блокове от 5 MHz и 10 MHz

Като се вземе предвид свободният честотен ресурс вариантите за предоставяне на спектър от обхват 700 MHz са следните:

- **I-ви вариант - издаване на две разрешения с предоставяне на 2x10 MHz** (предоставяне на два честотни блока от 2x10 MHz);
- **II-ри вариант - издаване на три разрешения - едно с предоставяне на 2x10 MHz и две с предоставяне на 2x5 MHz** (предоставяне на три честотни блока – един от 2x10 MHz и два от 2x5 MHz);
- **III-ти вариант - издаване на три разрешения с предоставяне на 2x5 MHz** (предоставяне на три честотни блока от 2x5 MHz, като в този случай ще остане свободен честотен ресурс от 2x5 MHz, който в бъдеще да се ползва за разширяване на мрежите, след пълното освобождаване на спектъра).

При определяне на броя на разрешенията са отчетени следните факти:

- необходимостта от изпълнение на едни от основните цели на ЗЕС:
 - да се създават необходимите условия за развитие на конкуренцията като се насърчава ефикасното ползване и се гарантира ефективното управление на радиочестотния спектър;
 - да се осигуряват възможности на потребителите да извличат максимална полза от избора, цената и качеството на услугите;
 - да се предотвратява нарушаването или ограничаването на конкуренцията и да се насърчават инвестициите в инфраструктурата и стимулират иновациите;
- регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър;

- наличният свободен ресурс в обхват 700 MHz за равнопоставено и пропорционално разпределение на ресурса в този обхват и избягване на концентрацията на спектър в едно или две предприятия;
- характеристиките на обхват 700 MHz.

IV. Условия, които Комисията за регулиране на съобщенията има намерение да определи в разрешенията за ползване на радиочестотен спектър.

1. Териториален обхват:

Разрешенията за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър в обхват 700 MHz ще бъдат издадени за територията на Република България с оглед осигуряване на възможност за надграждане и развитие на съществуващи мрежи на действащите предприятия.

2. Продължителност на разрешението в години – срокът на действие на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър ще бъде 20 години.

3. Условия за осигуряване на ефективното и ефикасното ползване на радиочестотния спектър

3.1. Разрешенията ще бъдат технологично неутрални по отношение на предоставяната услуга и използваната технология.

3.2. Изисквания за етапите за осигуряване на покритие и качество на предоставяната услуга.

В заключение, отчитайки количеството на свободния ресурс в обхват 700 MHz, КРС счита, че само предприятия с предоставен по други разрешения радиочестотен спектър ще имат възможност да изпълнят изискуемите срокове за постигане на покритие и качество на предоставяната услуга чрез надграждане и развитие на съществуващите мрежи. Така ще се осигури ефективно и ефикасно ползване на радиочестотния спектър, удовлетворяване на нарастващите нужди на потребителите от иновативни и качествени услуги и изпълнение на целите на чл. 4, ал. 1, т. 1, б. „б-г” от ЗЕС и в частност чл. 90, ал. 1 от ЗЕС.

Предвид това КРС има намерение да предостави честотен ресурс от обхват 700 MHz на предприятия, които имат технически и финансови възможности за изпълнение на задълженията, определени в разрешенията. В тази връзка КРС счита, че предприятията на които ще се предостави радиочестотен спектър от обхват 700 MHz трябва да отговарят кумулативно на следните условия:

1. Притежават издадени разрешения с предоставен радиочестотен спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги.

2. Имат изградени 4G/LTE мрежи с постигнато покритие по население над 80%. Мотивите за налагането на това условие са свързани с факта, че последователността в появата на всяка мобилна услуга е обусловена от развитието на мобилните мрежи и прехода от едно поколение към друго. В тази връзка това ще осигури плавен преход от една технология към друга.

3. Имат реализирани инвестиции в мобилни мрежи спрямо сумата на паричния поток от инвестиционна дейност в позиция „Закупуване на имоти, машини, съоръжения и нематериални активи” от отчета за паричните потоци, част от годишния финансов отчет на предприятието, са не по-малко от 25 % средно за последните 5 г.

4. Да е постигната норма на рентабилност, определена въз основа на печалбата преди лихви, данъци и амортизации спрямо приходите, не по-малко от 25 % средно за последните 5 г.

5. Да е постигната средна норма на възвръщаемост, определена въз основа на печалбата преди лихви, данъци и амортизации спрямо сумата на нетекущите активи, посочени в годишните финансови отчети, не по-малко от 10 % средно за последните 5 г.

Изпълнението на горепосочените условия от страна на предприятията, заявили интерес, гарантира ефективното и ефикасно ползване на радиочестотния спектър за целите на разгръщане и надграждане на изградените наземни мрежи с оглед предоставяне на по-качествени услуги на потребителите.

Въпроси за обществени консултации.

Въпрос 1 *Кой от вариантите за предоставяне на спектър считате за подходящ? Моля да посочите мотиви за Вашия избор.*

Въпрос 2. *Моля за Вашето становище по отношение на условията, които Комисията за регулиране на съобщенията има намерение да налага в разрешенията за ползване на радиочестотен спектър по избрания от Вас вариант. Моля обосновайте се.*

Въпрос 3. *Кога бихте пристъпили към придобиване на радиочестотния спектър в този обхват? Моля да посочите мотиви за Вашия избор.*

Въпрос 4. *Какви са Вашите намерения за разгръщане на мрежа чрез използване на радиочестотен спектър от този обхват. Планове ли имате за разгръщането на мрежата са чрез спектъра в този обхват или в комбинация с вече предоставен честотен ресурс?*

Въпрос 5. *При усвояването на радиочестотния спектър предвиждате ли допълнителни мерки за мрежова и информационна сигурност? Моля обосновайте се.*

Въпрос 6. *Какви услуги предвиждате да предоставяте чрез мрежа в този обхват?*